

Grad. Derfor synes jeg, at det er en ren Misforstaaelse, naar man hænger sig i denne Opfattelse. For øvrigt maa jeg sige, at jeg synes, man kunde have taget noget Hensyn til det, som den ærede Ordfører, det ærede Medlem fra Nyborg (Birch), byggede paa, idet han sagde: Jeg har talt med Andelsfolk og Andelssagens varme Tilhængere, og de sige: Lad os faa Bogføringspligt, det er godt. Jeg vil dog hævde, at Andelsfolk have ikke bedt om det, og jeg tror heller ikke, de nogen Sinde ville bede derom, men det, Andelsfolkene have været vante til, er at klare deres egne Sager, og det tror jeg ogsaa, Andelsfolkene ville blive nødte til i Fremtiden.

Man siger, at Bogføringspligten skal være en Betyrrelse overfor Trediemand. Men Forholdet er dog det, at man har betroet Millioner i disse Foreningers Hænder, der ikke have Spor af solidarisk Ansvar, men som ere byggede paa et solidt økonomisk Grundlag. Til disse Foreninger er det, man fra Lovgivningsmagtens Side nu kommer og siger: I have kunnet skaffe jer den fornødne Kredit og den fornødne Tillid, men vi maa sikre Trediemand paa en helt anden Maade, ved at paalægge jer Bogføringspligt. Nej, Forholdet er, saa vidt jeg kan se, det, at man fra Handelsstandens Side altid har haft et godt Øje til disse Andelsforetagender, og man mener nu her at kunne gøre et Trin paa Trappetigen op mod det Maal, at genere deres Vækst saa meget som muligt. Saaledes tror jeg ogsaa, det opfattes ude blandt Andelsfolkene, og jeg mener, at de have Ret til at opfatte det saaledes. Men selv om vi i Dag lide et Nederlag, kommer der vel nok en Sejrens Dag igen, og saa kunne vi jo sige: Hvem tæller vel de tabte Slag paa Sejrens Dag? Hidtil have Andelsforeningerne klaret deres Sager paa tilfredsstillende Maade, er der tabt Penge, saa have de selv betalt dem. De have sagt: Vi skulle nok skaffe de fornødne Oplysninger og den fornødne Kontrol, vi ville oprette et Registreringskontor, hvor den Minister, som Foreningerne blive underlagte, kan faa al den Oplysning, han ønsker, men vi ville have Lov til at udvikle os paa samme selvstændige Maade som hidtil uden at kontrolleres ved saadanne Lovbestemmelser som dem, der her foreslaas. Al den Tale om Trediemand tror jeg ikke betyder noget videre. Der var sikkert den smukkeste Bogføring i de københavnske Banker, og alligevel kom Kraket. Jeg vil derfor tillade mig at henstille til Tingets Medlemmer at stemme for Mindretallets Ændringsforslag,

som ogsaa Flertallet og den ærede Ordfører i Fjor fandt godt og betryggende nok. Jeg gør mig ganske vist ingen Forhaabning om, at Mindretallets Forslag skal blive vedtaget; men Flertallets Forslag skal dog ikke blive vedtaget som noget, man har ønsket eller ment at behøve fra Andelsfolkernes Side. Derfor har jeg ikke villet undlade at nedlægge denne Indsigelse mod den ærede Ordførers Udtalelser.

Ministeren for Handel og Søfart

(Muus): Naar dette Lovforslag træder ud i Livet, hvad det forhaabentlig kommer til, vil det jo gribe ind i en Mængde Forhold og berøre mange Mennesker. Det er derfor naturligt, at dets Behandling har maattet vække, hvad skal jeg kalde det, stor Opsigt og megen Interesse. Det ærede Udvalg skriver i sin Betænkning: „Man har under disse Omstændigheder bestræbt sig for at bringe Lovforslaget i en Skikkelse, hvori det har nogen Udsigt til at naa igennem begge Rigsdagens Ting, selv om ikke alle Lovforslagets Bestemmelser tilfredsstillende samtlig Medlemmer helt.“ Nej, det er klart, at der i et Forslag som det her foreliggende maa være Punkter, hvor der er en overordentlig stor Uoverensstemmelse mellem Udvalgets forskellige Medlemmer. Naar man dog kan gaa med til et Forslag som det, der er opnaaet Enighed om mellem Flertallets Medlemmer, er det naturligvis med en vis Resignation paa forskellige Punkter.

Der har fra Udvalgets Side været stærk Ængstelse med Hensyn til de smaa Haandværkere. Jeg tror dog, at den har været for stor, jeg tror ikke, der er nogen virkelig Grund til den. Vore Haandværkere, navnlig Haandværkerne paa Landet, ville sikkert være i Stand til at opfylde de Fordringer, Lovforslaget stiller. Jeg er glad for, at man dog er gaaet med til en Begrænsning for Fritagelsen og fastsætter et Tidspunkt, hvorefter alle Haandværkere skulle føre Bøger. Det er jo kun de smaa Haandværkere, der ere fyldte 45 Aar, som slippe for Bogføringspligten. Selv om der kan gaa en Del Aar, saa kommer der dog et Tidspunkt, hvor denne Begunstigelse vil høre op.

Spørgsmaalet om Andelsforeningernes Bogføringspligt skal jeg naturligvis ikke komme nærmere ind paa her, det har jo været drøftet saa uendelig mange Gange frem og tilbage. Men jeg kan dog ikke nægte mig den Fornøjelse at bringe det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (R. Nielsen) en Tak, ikke